

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia 21 kwietnia 2011 r.

**Pan
Piotr Hemmerling
Burmistrz Kcyni**

LBY-4101-25-08/2010
P/10/74

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała Urząd Miejski w Kcyni, zwany w dalszej treści „Urzędem”, w zakresie wykorzystania środków publicznych na pomoc materialną dla uczniów. Badaniami objęto lata 2009-2011 (I kw.)

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Z otrzymanej w 2009 r. dotacji (kwota 825,1 tys. zł) na realizację pomocy materialnej dla uczniów wydatkowano kwotę 824,8 tys. zł. Natomiast z przyznanej w 2010 r. dotacji w wysokości 718,3 tys. zł wydatkowano jedynie kwotę 480,3 tys. zł, tj. 66,9 %.

W ocenie NIK środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Stosownie do art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² w 2010 r. Gmina zapewniła w budżecie środki własne na udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w wysokości 120,1 tys. zł, tj. 20% całkowitego kosztu wykonania tego zadania.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.

Niski poziom wykorzystania dotacji tłumaczono brakiem środków finansowych dla zapewnienia wkładu własnego Gminy w realizację zadania. W badanym zakresie stwierdzono, że niskie wykorzystanie dotacji w 2010 r. nie miało wpływu na wysokość przyznanych stypendiów. We wszystkich 120 badanych decyzjach z lat 2009-2010 wysokość przyznanych stypendiów była stała i wynosiła 124,80 zł/m-c. Natomiast w 2010 r. dla części uczniów (28 % ogółem badanych) wypłata środków nastąpiła w kwocie niższej od łącznej kwoty przyznanej w decyzjach. Zgodnie z wyjaśnieniami, wynikało to z trudnej sytuacji finansowej rodzin i z braku możliwości wyłożenia odpowiednich środków na zakup artykułów i pomocy szkolnych.

W latach 2009 – 2010 pomocą materialną w formie stypendiów i zasiłków szkolnych, objęto wszystkich uczniów spełniających wymagane kryteria, tj. odpowiednio 678 i 545 osób. W 2009 r. liczba uczniów objętych pomocą materialną stanowiła 32,9 % uczniów ogółem, a w 2010 r. – 28,2 %.

2. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niewystarczający nadzór Urzędu nad rozpatrywaniem wniosków dotyczących stypendiów i zasiłków szkolnych.

Analiza kontrolna wniosków o udzielenie pomocy materialnej w formie stypendiów (120 spraw rozpoznanych pozytywnie i 18 negatywnie), rozpatrzonych przez Gminny Zespół Oświaty w Kcyni, zwany w dalszej treści „Zespołem”, wykazała nieprawidłowości w zakresie:

- pozbawienia wnioskodawców możliwości wskazania formy udzielenia stypendium szkolnego,
- nieprzestrzegania przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego³ (kpa) w zakresie obowiązujących terminów załatwiania wniosków o udzielanie stypendiów szkolnych (26 wniosków z 2009 r. rozpatrzono z przekroczeniem ustawowego terminu miesiąca, o którym mowa w art. 35 § 3 kpa),
- nieuwzględnienia uzasadnienia prawnego w 18 decyzjach, odmawiających przyznania świadczeń o charakterze socjalnym (stosownie do art. 107 § 1 i 3 kpa).

Wymienione nieprawidłowości świadczą o braku skutecznego nadzoru nad Zespołem w zakresie rozpoznawania wniosków o przyznanie pomocy materialnej uczniom. Ponadto stwierdzono, że wzór wniosku o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze

³ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

socjalnym dla uczniów, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały nr XLVI/399/2006 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 27 października 2006 r. nie odpowiadał wymogom ustalonym w art. 90n ust. 4 pkt. 1 i 4 ustawy o systemie oświaty⁴, zwanej dalej „ustawą”. Przepis ten stanowi, że wniosek o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym zawiera m.in.: *imię i nazwisko ucznia i jego rodziców oraz pożądaną formę świadczenia pomocy materialnej inną niż forma pieniężna*.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przestrzeganie warunków realizacji programów rządowych, takich jak:

- program „Wyprawka szkolna” ustalony przepisami rozporządzeń Rady Ministrów⁵,
- wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, realizowany na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”⁶.

Ponadto NIK zwraca uwagę na nierzetelne planowanie środków finansowych na rządowy program „Wyprawka szkolna”.

3.1. W latach 2009-2010 wydatkowanie dotacji na rządowy program „Wyprawka szkolna” wyniosło odpowiednio 46,9 % i 55,4 % przyznanych środków. Z otrzymanej dotacji w 2009 r. w kwocie 65,2 tys. zł zwrócono kwotę 34,6 tys. zł, a w 2010 r. z dotacji w wysokości 65,5 tys. zł zwrócono kwotę 29,2 tys. zł. Tak niskie wydatkowanie przyznanych dotacji wynikało z nierzetelnie planowanej kwoty zapotrzebowania. Potrzeby te rozpoznawane były przez Zespół przy współudziale dyrektorów szkół oraz ośrodka pomocy społecznej.

3.2. Na realizację rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wydatkowano w 2009 r. kwotę 325,0 tys. zł, w tym środki własne 125,0 tys. zł, w 2010 r. wydatkowano 350,0 tys. zł, w tym środki własne 130,0 tys. zł. Na dożywianie uczniów, w postaci jednego gorącego posiłku, wydatkowano w 2009 r. kwotę 156.246 zł, w 2010 r. – 184.990 zł. W 2009 r. dożywianiem objęto 372 uczniów, a w 2010 r. – 320 uczniów.

4. Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Kcynia, zwany w dalszej treści „Regulaminem”, który stanowił załącznik nr 1 do uchwały Nr XLVI/399/2006 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 27 października 2006 r. był zgodny z wymogami określonymi w art. 90f ustawy.

⁴ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

⁵ W 2009 r. obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. Nr 76, poz. 642). W 2010 r. obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników oraz wypłaty uczniom zasiłku powodziowego na cele edukacyjne (Dz. U. Nr 95, poz. 612 ze zm.).

⁶ Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.

W analizowanym zakresie pomoc materialną w formie stypendiów przyznano uczniom spełniającym wymagane kryteria i przestrzegano form udzielania stypendiów i zasiłków szkolnych.

5. Społeczność lokalna o możliwości skorzystania z pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym była informowana przez dyrektorów szkół, wychowawców na zebraniach z rodzicami, Zespół oraz przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Informacje te nie były zamieszczone: na stronie internetowej Urzędu, na tablicy ogłoszeń Urzędu, w lokalnym radiu i lokalnej prasie, co w ocenie NIK ograniczało powszechny dostęp do wszystkich zainteresowanych osób. Szczególną uwagę należy zwrócić na znaczącą rolę mediów elektronicznych w dostępie do informacji, skierowanej głównie do uczniów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wzmocnienie nadzoru nad rozpatrywaniem wniosków dotyczących stypendiów i zasiłków szkolnych.
2. Podjęcie działań zmierzających do rzetelnego planowania kwoty zapotrzebowania na realizację rządowego programu „Wyprawka szkolna”.
3. Dostosowanie wzoru wniosku o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, do wymogów ustalonych w art. 90n ust. 4 pkt. 1 i 4 ustawy.
4. Rozważenie upowszechnienia informacji o możliwości skorzystania z pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, na stronie internetowej Urzędu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.